

Tornionlaakson museon johtaja

23.10.2026

§ 148/2026

**TLM_Lausunto_KOLARI_Ylläsjoen ranta-ak_osittainen
kumoaminen_kaavaehdotus_23102026****Päätöksentekijä** Tornionlaakson museon johtaja Kallio-Seppä Titta**Valmistelija** rakennustutkija Ylimartimo Teija**Viite:** KRI/206/10.02.04/2024**KOLARI, YLLÄSJOEN RANTA-ASEMAKAAVAN OSITTAINEN KUMOAMINEN,
KAAVAEHDOTUS**

Kolarin kunta on pyytänyt Tornionlaakson museon lausuntoa valmisteluaineistosta, joka koskee Ylläsjoen ranta-asemakaavan osittaista kumoamista. Lausuntopyynnön liitteenä museolle on toimitettu kuulutus nähtävillä olostä sekä kaavaehdotuskartta (28.8.2026) ja linkki kunnan verkkosivuille, jossa kaavaehdotus liitteineen on nähtävillä. Tornionlaakson museo on lausunut kaavan kumoamisen valmisteluaineistosta 11.6.2026.

Ylläsjoen ranta-asemakaavasta jää voimaan kiinteistön 273-402-11-39 alue ja sille asemakaavassa osoitettu katu yhteyden osa kiinteistöltä 273-402-11-4. Nähtävillä oleva kaavaehdotus vastaa aiemmin nähtävillä ollut kaavaluonnosta lukuun ottamatta edellä mainittua kortteliin 6 johtavaa tieuraa, jonka alueella ranta-asemakaava jää voimaan. Kaavaselostusta on täydennetty rakennetun kulttuuriympäristön kuvauksella museon aiemman lausunnon perusteella.

Aiemmassa lausunnossaan Tornionlaakson museo on tuonut esiin näkemyksensä, jonka mukaan kiinteistöllä 273-402-11-39 sijaitsevan **Takasaajon vanhan pääpirtin** säilyminen tulee varmistaa kaavoituksen yhteydessä ja sen vuoksi myös tässä kaavan kumoamisen yhteydessä tulisi voimaan jäävä kaavan osa päivittää kohteen suojelutarpeen arvioinnin vuoksi alueidenkäyttölain 57 § 2 momentin mukaisesti. Kaavan laatijan vastineen (28.8.2026) mukaan kiinteistö, jolla pääpirtti sijaitsee, ei kuulu tämän kaavan alueelle, eikä tämä kaavan kumoaminen ota kantaa voimaan jäävän asemakaavan sisältöön.

Tornionlaakson museo muistuttaa, että edellä mainitulle kiinteistölle voimaan jäävä Ylläsjoen ranta-asemakaava on jo yli 36 vuotta vanha, koska kaavaselostuksen mukaan se on hyväksytty vuonna 1990 (päivätty 15.7.1988). Kuten museo aiemmassa lausunnossaan toi esiin, kyseinen ranta-asemakaava ei ole ajantasainen rakennetun kulttuuriympäristön osalta (alueidenkäyttölain 54 § 2 mom ja 57 § 2 mom), jonka vuoksi kaava olisi ollut luontevaa päivittää samassa yhteydessä muun osan kumoamisen kanssa.

Tornionlaakson museo kehottaa kuntaa arvioimaan asemakaavan ajanmukaisuutta alueidenkäyttölain 60 § määräämällä tavalla ja huomioimaan alueidenkäyttölain 61 mukaisesti asemakaavan vanhentuneisuuden vaikutukset lupaharkintaan. Lisäksi museo muistuttaa, että kohteella on

Tornionlaakson museon johtaja 23.10.2026 § 148/2026

tunnistettuja kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka tulee ottaa joka tapauksessa huomioon sekä rakennuksia korjatessa että muun muassa kiinteistöä koskeissa rakentamislain 42 §, 44-46 §, 55 § ja 57 § mukaisissa lupa-asioissa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Kyseessä olevalta suunnittelualueelta ei toistaiseksi tunneta muinaismuistolain (295/1963) nojalla rauhoitettuja muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita. Suunnittelualueen lähistöllä, Teuravuoman alueella on toteutettu arkeologinen inventointi vuonna 2016. Tämän kaavamuutoksen alaista aluetta ei ole tuolloin inventoitu, eikä sille ole olemassa ajantasaista inventointia. On mahdollista, että kaavamuutoksen aluetta ei ole arkeologisesti inventoitu koskaan.

Maanmittauslaitoksen tarkemmassa 5p -aineistossa alueelta voidaan kuitenkin havaita mahdollisia pyyntikuoppia ja ainakin yhden rakennuksen pohja, joka ei näy vanhoissa ilmakuvissa ja joka voi siten olla sataa vuotta vanhempi. Mikäli alueelle aletaan suunnitella uutta kaavaa tai alueelle tulee muuta maankäyttöä, tulee Tornionlaakson museo edellyttämään ajantasaisen arkeologisen inventoinnin teettämistä alueelle. Kaavan osittaisella kumoamisella ei kuitenkaan ole vaikutuksia alueella mahdollisesti sijaitseviin muinaisjäännöksiin.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut arkeologisen kulttuuriperinnön osalta arkeologi Hanna Puolakka.

Kallio-Seppä Titta
Tornionlaakson museon johtaja

Jakelu

Kolarin kunta / Kunnanhallitus
Museovirasto, Kulttuuriympäristön suojelu yksikkö
Lupa- ja valvontavirasto